

من قبلها روایتی دیدم که هر کس هر چه دلش خواست پیوشد، هر چه دلش خواست بخورد و هر مرکوبی که دلش خواست سوار شود، این شخص پیش خدای متعال ملعون است. این شأن پولدارها و پول پرستهاست. این شأن طلبگی نیست. [رهبر معظم انقلاب ۱۳۸۵/۸/۱۷]

سخن نخست

ریشه اجتهاد

عبدالحمید ابراهیمی نیا

بحث که توی حجره بالا گرفت طاقتم طاق شد و زدم بیرون: آقا بسنه دیگه! بحثتون به مجادله کشیده؛ لطفاً دیگه ادامه ننیدید! آگه واقعاً سوالی دارید هم می‌تونید از استاد بپرسید!

چند وقتی بود که به بهانه اردوی جهادی مدرسه، بحث درباره کار جهادی و زئ طلبگی دوباره داغ شده بود و هریک از علمای مقدمات و سطوح هم برای خودش فتوایی صادر می‌کرد!! مخالفین، عبا رو به کول می‌کشیدند و می‌گفتند: ما باید و جاهت علمی خودمون رو حفظ کنیم، صرفاً در جایگاه هدایت و راهبری باشیم و مردم کار رو پیش ببرن. تشخیص موضوع هم به عهده مکلفه! موافقین هم که دلائل زیادی داشتن برای این که خدمات اجتماعی جزء لاینفک هویت طلبگیه.

وقت گعده عصرانه بود و حجره استاد مثل همیشه متراکم! استاد شیفته امام رضوان الله تعالی علیه بود! اون قدر که حتی لحن حرف زندنش هم به لحن امام متمایل شده بود. طلبه رو که می‌دید، قبل از اون که حرفی بزنه انگار حرف دلش رو می‌دونست و با نفس گرمش خیلی زود آرومش می‌کرد.

استاد گفت: ما همه رهگذریم در این دنیا. هیچ کس از خودش هیچ ندارد. هرچه هست از اوست. مبادا یک کسی از شما برای خودش یک جور شائی قائل بشود که خود را برای مردم بیشتر از یک خدمتگزار بداند. انبیای خدا هم که آمدند، برای همین منظور آمدند. حضرت امیر علیه السلام هم برای همین مردم چاه حفر می‌کرد و باغ درست می‌کرد. اوج طلبگی ما زئ خدمت به مردم است. ما نباید از به زبان آوردن این حرف شرم داشته باشیم.

قله اجتهاد از کثرت جهد حاصل می‌شود. ریشه اجتهاد، جهاد برای خداست. این سخن شیطان است که بچسبید به درس و لحظه‌ای از فقه غافل نشوید. اهم امور، دعوت الی الخیر است و ما هم آمده‌ایم که با کوشش و اجتهاد، از قنات زلال فقه آل محمد علیهم السلام برای اهل و عیالمان آب بکشیم. در کافی آمده است که آن مصاحب حضرت صادق علیه السلام دید عرق از پیشانی مبارکش جاریست. عرض کرد: آقا جان! فدایتان شوم، بگذارید من بیل بزنم! مولای ما فرمود: من دوست دارم که مرد برای کسب معیشتش زیر آفتاب کار کند و رنج بکشد. این آینه رو بروی ماست! ما باید به سمت این قله حرکت بکنیم...

گرد خدمت رسانی بر قبای نجفی

گفت‌وگوی اختصاصی «خط جهاد»
با حجت‌الاسلام و المسلمین استاد سید ریاض حکیم

اشاره

با طلبه هارفته بودیم نجف. دعوتشان کردیم برای سخنرانی. از سنگینی بار طلبگی در این شرایط گفتند و مقایسه آن با دوران صدام که بخاطر اقامه شعائر دینی و عدم همکاری با رژیم بعث در محکوم کردن ایران در جنگ، ۸ سال همراه پدرشان آیت‌الله العظمی سید محمد سعید حکیم در زندان به سر برده‌اند. نام‌آوران فراوانی از خاندان حکیم با شهادت به ملاقات خدا رفته‌اند تا غبار غفلت از افکار جامعه شیعی بزدایند. بازماندگان این خاندان نیز در امتداد همان مسیر غبار غربت و محرومیت را می‌زدایند و برای این کار مرز نمی‌شناسند. افغانستان، پاکستان، هند، عراق و ایران و چند کشور دیگر گواهند بر این خدمتگزاری عالمانه.

حالا در قم و در دفتری که رفت و آمد طلبه و غیرطلبه را زیاد به خود می‌بیند نشسته‌ام تا گفت‌وگویی تنظیم کنم با موضوع خدمات اجتماعی علما به مردم. نتیجه گفتگو با این استاد درس خارج فقه و اصول رادر خط‌های بعدی مطالعه می‌کنید.

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعُقْبَةُ ﴿١٢﴾ فَالْكَرْبَةُ ﴿١٣﴾ أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ﴿١٤﴾ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ﴿١٥﴾ أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٦﴾

و تو نمی‌دانی آن گردنه چیست! (۱۲) آزادکردن برده‌ای (۱۳) یا غذا دادن در روز گرسنگی (۱۴) یتیمی از خویشاوندان (۱۵) یا مستمندی خاک‌نشین را (۱۶)

سوره مبارکه بلد آیات ۱۶-۱۲

جهادگر شهید

شهید مدافع حرم سعید بیاضی زاده

۵ تیر ۱۳۷۳ (روستای حجت آباد انار) | ۲۲ مهر ۱۳۹۵ (حماه، سوریه)

اسم سعید با خدمت عجیب شده بود. هر جا که می‌خواستیم مسئولی (خادمی) را برای کاری در بخش‌های مختلف مؤسسه انتخاب کنیم همیشه یکی از گزینه‌ها یا بهتر بگم اولین گزینه سعید بود. سعید تنها کسی بود که خدوم بی‌منت، مبلغ جهادی و محصل مُجد بر او صادق بود. خادم العلماء والعرفا لقب زیبایی است که برازنده سعید است. هنگامی که مرحوم آیت الله انصاری شیرازی در بستر بیماری به سر می‌بردند، سعید یکی از کسانی بود که مکرر در خانه ایشان حاضر می‌شد و کارهای شخصی این عالم و استاد اخلاق را انجام می‌داد. آنقدر در این خانه رفت و آمد داشت که خانواده آیت الله او را "سعید پسر" خطاب می‌کردند و به هنگام هر مشکلی و حتی نیازمندی‌های روزمره با او تماس می‌گرفتند؛ چون سعید مانند یکی از اعضاء خانواده کارها را انجام می‌داد.

ادبستان

همکار علی عَلَيْهِ السَّلَام
سعیدی شیرازی

مگردان غریب از درت بی نصیب
مبادا که گردی به درها غریب
چو در تنگدستی نداری شکیب
نگهدار وقت فراخی حسیب
به حال دل خستگان در نگر
که روزی تو دلخسته باشی مگر
درون فروماندگان شاد کن
ز روز فروماندگی ییاد کن
جوانمرد گراست خواهی ولی‌ست
کرم پیشه شاه مردان علی‌ست
کرم ورزد آن سرکه مغزی دروست
که دون همتانندی مغزو پوست
کسی نیک بیند به هر دو سرای
که نیکی رساند به خلق خدای
الا گر طلبکار اهل دلی
ز خدمت مکن یک زمان غافل

دست‌نویشته

عید دیدنی دسته جمعی
روح‌الله جلالوند

از اولین نفری که نزدیکت رسید پیرس «روز جهانی مستضعفان» چه روزی است؟ جوابش را با مراجعه به تقویم یا اینترنت بسنج. سعی کن یاد روزش را به خاطر داشته باشی. اگر آن روز قم بودی سری به حاشیه شهر و مناطق محروم بزن. روزی که همه قم سراسر نذری و ایستگاه صلواتی و آذین‌بندی است، حاشیه شهر یا سکوت مطلق است یا سروصدای بازی بچه‌ها، که بی‌خبرند یک‌روز در تقویم به نامشان ثبت شده. عید غدیر هم روز ولایت مولای مستضعفان است که خود را ابوتراب خواند، که چاه می‌کند، که نخل می‌کاشت، که حکم خدا را روی زمین بی‌کم‌وکاست اجرا می‌کرد و بیت‌المال را درست تقسیم می‌کرد، همه و همه برای اقامه حکومت مستضعفان. رفقای ما داریم که نگذاشته‌اند غبار دنیای مادی قلوبشان را از ولی نعمتان غافل کند. عیدها که می‌شود از ساعت ده یازده تا اذان ظهر با خانواده و رفقا، کاروانی راه می‌اندازند و می‌روند حاشیه شهر و شیرینی پخش می‌کنند، کادو و اسباب‌بازی می‌دهند به بچه‌ها، سرود می‌خوانند، مسابقه اجرا می‌کنند و بابانه و بی‌بهبانه کلی جایزه می‌دهند به بچه‌هایی که احساس می‌کردند فراموش شده‌اند.

گرد خدمتگزاری بر قبای نجفی

گفتگوی «خط جهاد» با حجت الاسلام والمسلمین استاد سیدریاض حکیم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آیاد زبان عربی لفظ «جهاد» به خدمت رسانی اطلاق می شود؟

از نظر تطبیق مفهوم بر مصداق اشکالی ندارد؛ اما عرفی نیست. این واژه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در سطح جامعه ایران استفاده شد.

خدمت به مردم هم به قصد قربت می تواند یکی از مجالات جهاد اکبر باشد؛ جهاد اکبر در فرهنگ اسلام یعنی «تلاش برای تربیت نفس»؛ ایثار نیز یکی از راه های تربیت نفس است. از پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نیز روایت است که خَيْرُ النَّاسِ مَنْ نَفَعَ النَّاسَ! در آموزه های فقهی، دستگیری از محرومان چه جایگاهی دارد؟

آیا رسیدگی به محرومان به عنوان یک اولویت در توزیع وجوهات شرعی لحاظ می شود؟

بنا به روایات متعدد یکی از نکات برجسته زندگی حضرت علی عَلَيْهِ السَّلَام خدمت رسانی بی واسطه ایشان به ایتام و فقرا است؛ آن هم با آن مسئولیتی که داشتند.

توزیع وجوهات شرعی نزد مراجع عظام تقلید، تابع شرایط و اولویت ها است. در رساله های عملیه این گونه آمده که سهم سادات به طور کلی برای سادات نیازمند است. زکات، کفارات، فدیة و صدقات مستحبیه هم برای فقرا است. یکی از موارد مهم مصرف سهم امام نیز رفع نیازهای ضروری مؤمنین است. نیازهای ضروری مؤمنین ممکن است شامل مواردی همچون مسجد، مسکن، درمانگاه و بقاع متبرکه باشد چرا که این خیرات عامه نیز در بسیاری از موارد منشأ تأمین نیازهای محرومین هستند؛ تأسیس صندوق های قرض الحسنه نمونه ای از فعالیت های مسجد برای کمک به محرومین است. از این روست که می شود ادعا کرد «محلله ای که دارای مسجد است با محله بدون مسجد خیلی تفاوت دارد».

آیا در کمک کردن به فقیر، مذهب شخص نیازمند هم مهم است؟

باید با نگاه انسانی به همه انسان های نیازمند و مستمند با هر دین و مذهبی کمک کنیم. البته برخی مناطق نسبت

به شیعیان کم توجهی می شود و آنها را از امکانات اولیه محروم می کنند، بنابراین باید به نیازمندان شیعه بیشتر توجه کرد. وگرنه ما در کمک رسانی به اتباع یک مذهب خاص مقید نیستیم.

با توجه به اهمیت بالای خدمت رسانی در منابع دینی ما چه رابطه ای بین طلبگی و جهادگر بودن وجود دارد؟

طلبه یا عالم دین بودن دارای دو جنبه است؛ علمی و اجتماعی. از قدیم علما، مراجع و مبلغین دینی در تأسیس بسیاری از مراکز خیریه سهیم بوده اند.

تأثیر خدمت رسانی در تبلیغ دین را چگونه ارزیابی می کنید؟

این موضوع می تواند به تألیف قلوب منجر شده و همچنین نشانه تطبیق قول و عمل باشد که خداوند می فرماید «كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ»؛ نزد خدا بسیار مورد غضب است چیزی را بگوئید که عمل نمی کنید. وقتی علما به کار خیر مردم توصیه می کنند، با ورودشان به این امور، مطابقت عمل با قول حاصل می شود.

آیا از علمای عراق یا خاندان معظم آل حکیم در زمینه رفع حوائج مؤمنین خاطره ای به یاد دارید؟

کنفرانسی نمایشی با هدف باغی اعلام کردن ایران در جنگ از سوی صدام برگزار و از روحانی نماهای مؤید صدام دعوت شد. صدام می دانست که این روحانی های دعوت شده جایگاهی در جامعه ندارند؛ بنابراین بر بیت آیت الله حکیم فشار آوردند تا در کنفرانس شرکت نمایند. آقایان جواب دادند ما شرکت نمی کنیم؛ در نتیجه صدام تهدید کرد که اگر بیت آقای حکیم در این کنفرانس شرکت نکند آنها را به عنوان خائن معرفی می کنیم.

سید محمدرضا خیلی محکم جوابش را داده بود که «ابومخلص تکریتی، تو داری سنگ می پزی!»^۳ ما شرکت نمی کنیم؛ «سنگ پختن» در فرهنگ مردم عراق به معنای انجام کار بیهوده است. به دستور مستقیم صدام به بیت حمله

ما در کمک رسانی به اتباع یک مذهب خاص مقید نیستیم

خدمتگزاری علمابه مردم نشانه تطبیق قول و عمل است

کردند. من و پدرم از سال ۱۳۶۱ تا ۱۳۶۹ شمسی در زندان صدام بودیم. تا ۴ سال هیچ گونه ارتباطی با خانواده نداشتیم. زندانی که در آن محبوس بودیم کاملاً سری بود و سردر آن نوشته بودند: انبار دارو.

پس از ۴ سال به خانواده هایمان اجازه دادند ماهانه به ملاقات مان بیایند. زندانیان دیگر از نظر لباس و دارو کمک می خواستند؛ ما به خانواده هایمان می گفتیم برای آنها نیازمندی هایشان را بیاورند و از این طریق به زندانیان کمک می کردیم.

چون در زمان صدام تأسیس مؤسسه خیریه ممنوع بود؛ مخفیانه خدمت رسانی می کردیم. بعد از دوران زندان و سقوط صدام، مؤسسه خیریه «الیتیم الخیریة» تشکیل شد که بیش از ۱۰۰ هزار یتیم را تحت تکفل قرار داد.

آیت الله حکیم برای طلبه ها و غیرطلبه ها برنامه حمایتی داشتند. این خدمات منحصر در عراق یا ایران نیست. ما در حال حاضر دفتر و رابط هایی در افغانستان، پاکستان، گرجستان و هند داریم. تأمین سوخت مورد نیاز خانواده های نیازمند، تأسیس صندوق قرض الحسنه، حفر چاه آب، بنا و تعمیر مدرسه و مسجد، رسیدگی به خانواده های مجروحان و شهدای حادثه تروریستی ماه مبارک رمضان و توزیع ارزاق نمونه های خدمات

دفتر آیت الله حکیم است.

ساخت مسکن برای خسارت دیدگان سیل های اخیر از دیگر اقدامات دفتر است. در سیل خوزستان شخصاً به آنجا رفتم و به طور مستقیم در کمک رسانی شرکت نمودم. البته این ها وظیفه مان بوده است و منتی نداریم. سبب افتخار ماست که بتوانیم خدمت کنیم.

۱. مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، جلد ۱۲،

صفحه ۳۹۱

۲. سوره صف آیه ۳

۳. تطبیح حطب

خیر برگردان!

روایت شیرینی از امام علی علیه السلام

قَالَ الْإِمَامُ عَلِيُّ عليه السلام: أَهْلُ الْمَعْرُوفِ إِلَى اضْطِنَاعِهِ أَحْوَجُ مِنْ أَهْلِ الْحَاجَةِ إِلَيْهِ لِأَنَّ لَهُمْ أَجْرَهُ وَ فَحْرَهُ وَ ذِكْرَهُ فَهَمَّامًا اضْطَنَعَ الرَّجُلُ مِنْ مَعْرُوفٍ فَإِنَّمَا يَبْدَأُ فِيهِ بِنَفْسِهِ فَلَا يَطْلُبَنَّ شُكْرَ مَا صَنَعَ إِلَى نَفْسِهِ مِنْ غَيْرِهِ

نیاز نیکوکاران به نیکوکاری بیش از نیاز نیازمندان است؛ چون نیکوکاران پاداش و افتخار و نام نیک نصیبشان خواهد شد؛ بنابراین هرگاه کسی کار نیکی می‌کند، نخست به نفع خود اوست (و سپس برای دیگری)؛ پس نباید برای کاری که به سود خود انجام داده، خواستار سپاسگزاری از جانب دیگری باشد.

[منبع: كشف الغمة في معرفة الأئمة (ط-القديمة)، ج ۲، ص: ۳۴۸]

پیگیری می‌کرد؛ از انتخاب آیه و روایت تا فصل‌بندی، حروف‌چینی و حتی آن دایره سرخ روی جلد؛ همانگونه که تفکیک قائل بود بین علوم وحیانی و آنهایی که ساخته ذهن بشرند. از سال ۱۳۵۳ با برادرانش شروع کرد تا جهان‌بینی اسلامی را بیشتر با رویکرد اجتماعی از سطر سطر متون دینی استخراج کرده و ارائه نماید؛ مباحثی مانند مواسات، انفاق، تعاون اجتماعی و دیگر مباحثی که ارتباط مستقیمی با موضوع «فعالیت‌های جهادی» دارند.

کوچک‌تر که بودم گاهی توی قفسه کتاب‌های پدرم چشم می‌دواندم و اسم یا طرح هر کدام برایم جذاب بود را برمی‌داشتم، چند صفحه‌ای ورق می‌زدم و حالا یا چیزی یاد می‌گرفتم یا نه، می‌گذاشتمش سرچایش. کمتر باری می‌شد آن دایره سرخ چشمم را نڈزدد؛ اگرچه الف و لام اول «الحياة» نشان از زبان عربی‌اش بود که مانع می‌شد برش دارم. چند سال بعدش که کمی با متن‌های عربی حدیثی آشنا شده بودم، رفتم سراغ «الحياة» و دیدم آقای احمد آرام چه ترجمه‌ی همه‌فهمی را از اثر استاد حکیمی به خواننده تحویل داده است. استاد محمدرضا حکیمی از آنهایی بود که صفر تا صد کار را سختگیرانه

خودکفایی خانواده‌های کم‌برخوردار، بامهارت‌آموزی به فرزندانشان

حجت‌الاسلام گمار، مدیر مجموعه جهادی ابناء الرضا علیهم السلام؛ نوجوان باید استعداد خود را بیابد؛ ما این موضوع را در طی دوره‌های آموزشی-مهارتی دنبال می‌کنیم. در این سال‌ها نوجوانانی را داشته‌ایم که بعد از طی کردن دوره‌های مهارتی ارائه شده از سوی مجموعه ما، توانسته‌اند به خانواده‌های خود اعلام کنند که نباید تحت پوشش نهادهای حمایتی باشند.

نخستین گردهمایی تخصصی جهادگران حوزوی بوشهر برگزار شد

حجت‌الاسلام پارمان دبیر گروه‌های جهادی حوزه علمیه استان بوشهر؛ یکی از اهداف برگزاری این گردهمایی، انتقال تجربیات طلاب جهادی و افزایش تعامل گروه‌های جهادی با یکدیگر بود؛ این انسجام و تعامل منجر به شکوفایی بیشتر حرکت‌های جهادی در استان خواهد شد. با ایجاد شبکه یکپارچه، گروه‌های جهادی می‌توانند همدیگر را در رفع موانع و کاستی‌های موجود یاری کنند.

طلبه تراز انقلاب، هم‌و غم‌ش مسائل اجتماعی است

حجت‌الاسلام رنجبر مدیر حوزه علمیه کردستان با اشاره به اینکه تلاش و کار در حوزه‌های علمیه باید تلاشی مضاعف و جهادگونه باشد، گفت: طلبه در تراز انقلاب، طلبه‌ای است که وقتی در گوشه حجره نشسته، افق آینده او رفع آلام بشری و اجتماع است؛ طلبه در تراز انقلاب طلبه‌ای نیست که درگیر خودش باشد، بلکه هم‌و غم‌او متوجه مسائل اجتماع است.

از همان اول، بنا نداشتیم که فقط گوینده باشیم؛ می‌خواهیم دعوتان کنیم به نوشتن در این نشریه. شما هم می‌توانید یک ستون، یا تمام محتوای نشریه را به عهده بگیرید و حرفه‌ایان را از این تریبون به گوش طلبه‌ها برسانید.

در شناسه khatejihad_admin@khatejihad.com ایتا منتظر مطالب و نظرات شما هستیم.

ماهنامه خط جهاد؛ نشریه تخصصی جهادگران حوزوی سال اول ماه ششم شماره شش	khatejihad	@khatejihad_admin
صاحب امتیاز: دبیرخانه هماهنگی گروه‌های جهادی حوزه‌های علمیه کشور	www.jahadgaranhowzavi.com/mag	
مدیر مسئول: ابوالفضل علیخانی سردبیر: روح‌الله جلالوند مدیر هنری: عبدالحمید ابراهیمی‌نیا	۰۲۵-۳۲۹۶۲۱۱۰	khatejihad.mag@gmail.com
نویسندگان: روح‌الله جلالوند، عبدالحمید ابراهیمی‌نیا ویراستار: امید صادقی		